

Sygn. akt IV P 3/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2018 r.

Sąd Rejonowy w Sandomierzu IV Wydział Pracy w składzie:

Przewodniczący:	SSR Anna Baran
Ławnicy:	M. P., M. C. (1)
Protokolant:	staż. Anna Ostrowska

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2018 r. w Sandomierzu

sprawy z powództwa R. T.

przeciwko R. B.

o ustalenie istnienia stosunku pracy

orzeka:

I. oddala powództwo.

II. odstępuje od obciążenia powoda kosztami procesu za pierwszą instancję.

III. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Sandomierzu na rzecz pełnomocnika z urzędu adw. A. B. kwotę 110,70 zł (sto dziesięć złotych 70/100) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi przez adwokata ustanowionego z urzędu.

Sygn. akt IV P 3/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 16 lutego 2018r.

Powód R. T. w pozwie przeciwko R. B. wniesionym do Sądu Rejonowego w Sandomierzu domagał się ustalenia istnienia stosunku pracy w okresie od dnia 10 września 2016r. do 4 października 2016r.

Na uzasadnienie swojego żądania powód podniósł, że w dniu 25 sierpnia 2016r. pozwany skontaktował się z nim w związku z jego ogłoszeniem zamieszczonym na (...) i złożył mu propozycję zatrudnienia na stanowisku pracownika budowlanego we Francji. Powód podniósł, że w dniu 11 września 2016r. strony zawarły ustną umowę o pracę, na podstawie której to umowy powód miał wykonywać prace wskazane przez pozwanego na terenie Francji tj. układanie płytek, fugowanie zaś pozwany zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia w miesięcznej wysokości 5 000,00 zł. Powód przystąpił do wykonywania pracy w dniu 12 września 2016r. i zgodnie z życzeniem pozwanego stawiał się do pracy codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 18:00. Pozwany na bieżąco nadzorował pracę powoda, przekazywał mu swoje uwagi i polecenia. Pozwany miał wypłacić powodowi wynagrodzenie za pracę, bezpośrednio

po powrocie do Polski, w ciągu maksymalnie 48 godzin. Pozwany mimo wielokrotnych próśb powoda konsekwentnie odmawiał potwierdzenia, że strony łączy stosunek pracy. Powód podniósł, że stosunek prawny łączący strony wykazuje cechy stosunku pracy w rozumieniu art. 22§1 k.p., albowiem powód codziennie osobiście wykonywał pracę zaś pozwany nie wyrażał zgody na zastąpienie powoda przez inną osobę, o czym świadczy chociażby fakt, że umowa z powodem została zawarta ze względu na jego wysokie kwalifikacje zawodowe. Pozwany wyznaczał powodowi czas i miejsce wykonywania pracy a powód pozostawał do jego dyspozycji w miejscu wykonywania pracy; nadto zaś pozwany na bieżąco kontrolował wyniki pracy powoda oraz stale udzielał mu wskazówek. (pozew k. 1 - 2)

Pozwany R. B. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Pozwany podniósł, że między nim oraz pozwanym odbyła się rozmowa na temat kwalifikacji i umiejętności dotyczących prac budowlanych. Pozwany ostatecznie jednak zdecydował się nie zatrudniać powoda z różnych powodów m.in. z tych, że powód był karany i jest osobą, której nie można zaufać. Pozwany podniósł, że składał zeznania przeciwko powodowi zaś niniejsza sprawa jest kolejnym przykładem nękania i złośliwego działania nakierowanego na wyrządzenie mu szkody, które tym razem zostało skierowane przeciwko jego osobie. Powód nie wykonywał pracy na rzecz pozwanego i nie był mu podporządkowany. Powód nie stawiał się w pracy na polecenie pozwanego, nie stosował się do obowiązujących zasad i nie był mu podporządkowany organizacyjnie. (odpowiedź na pozew k. 31 - 32)

W sprawie tej Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany R. B. od 28 maja 2015r. prowadzi działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług budowlanych i kierowaniu budowlami. Nadto zaś pozwany od 2010r. współpracuje z francuską firmą o nazwie (...) sp. z o.o. z siedzibą w G.. Pozwany w tej firmie pełni funkcję kierownika budowy, zajmuje się koordynacją prac na budowach prowadzonych przez tą spółkę i określa jakie zadania mają być wykonywane przez pracowników.

Na przełomie sierpnia i września 2016r. pozwany poszukiwał osób chętnych do pracy we Francji na stanowisku pracowników budowlanych. Pozwany zajmował się poszukiwaniem pracowników na zlecenie francuskiego właściciela spółki, albowiem spółka realizowała inwestycję polegającą na budowie osiedla domków i były potrzebne osoby do prac wykończeniowych. Pozwany skontaktował się wówczas z powodem R. T., który w tym czasie zamieścił na portalu (...) ogłoszenie o treści „pilnie poszukuję pracy przy wykończeniach wewnątrz”. Pozwany zadzwonił do powoda i zaproponował mu zatrudnienie w Francji. Pozwany w trakcie rozmowy zaznaczył, że powód będzie świadczył pracę we francuskiej firmie i na rzecz francuskiego pracodawcy i przedstawił mu proponowane warunki. Zgodnie z nimi powód miał pracować we Francji przed okres od 1 do 2 miesięcy za wynagrodzeniem w wysokości 1 250 Euro miesięcznie. Miesięczny limit godzin pracy został określony na 169 godzin, przy czym praca miała być wykonywana od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:30 do 17:30 z przerwą w godzinach od 12:00 do 12:30. Pozwany poinformował powoda, że przez pierwszy miesiąc będzie zatrudniony na okres próbny, a później zostanie z nim zawarta umowa o pracę. Powód przystał na te warunki i w dniu 10 września 2016r. tj. w sobotę, przyjechał do Francji wraz ze swoim kolegą S. L.. Koszt transportu został pokryty przez francuską spółkę i zapłacony przelewem bezpośrednio na konto przewoźnika. Pozwany zaproponował również zatrudnienie we Francji na identycznych warunkach innym osobom m.in. M. C. (2), który również przyjął tę propozycję.

Powód po swoim przyjeździe do Francji, rozmawiał w poniedziałek z przedstawicielem francuskiej spółki (...). Pozwany uczestniczył w tej rozmowie jako tłumacz, albowiem powód nie władał językiem francuskim. Ta rozmowa miała na celu ustalenie kwalifikacji, umiejętności i dotychczasowego doświadczenia powoda i ostatecznie zakończyła się przydzieleniem go do 6 - ciosobowej ekipy pracowników. Jednym z członków tej ekipy był również M. C. (2). Zgodnie z zasadami obowiązującymi we francuskiej spółce wszystkie nowe osoby przez około 4 dni pracowały na próbę zaś ich praca podlegała ocenie pod kątem przyszłego zatrudnienia. Pozwany po tej rozmowie wyjechał z terenu tej budowy zaś trzeciego dnia po swoim wyjeździe, otrzymał telefon z informacjami o problemach z powodem. Te problemy polegały na tym, że okazało się, iż powód nie umie układać płytek ani wykonywać innych fachowych prac a nadto oddalił się z miejsca wykonywania pracy w godzinach wykonywania pracy, aby kupić sobie piwo. Pozwany po tym incydencie rozmawiał z powodem przez telefon i udzielił mu ustnej nagany. Pozwany rozmawiał na temat

powoda z właścicielem firmy i ostatecznie zdecydowano o zatrudnieniu powoda na podstawie umowy na okres próbny do końca września 2016r. Powód miał świadczyć pracę na stanowisku pomocnika na budowie, które to stanowisko nie wymagało legitymowania się fachową wiedzą oraz umiejętnościami. W związku z decyzją o zatrudnieniu powoda, zażądano od niego dowodu osobistego, ale powód oświadczył, że ten dokument zgubił. Powód odmówił również podania numeru rachunku bankowego oraz podpisania umowy z tego względu, że toczy się wobec niego egzekucja komornicza w sprawie o alimenty i należności, które wpłyną na jego rachunek zostaną zajęte przez komornika. Powód przepracował we Francji do końca września 2016r., otrzymał wynagrodzenie za pracę w wysokości 770 EURO, które zostało mu wypłacone do ręki i ostatecznie wrócił do Polski.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów: zeznań powoda k.90-91, k.92, zeznań pozwanego k. 52, k.91, zeznań M. C. (2) k.56, pisma z dnia 18 kwietnia 2017r. wraz z tłumaczeniem na język polski k. 49-50.

W sprawie tej Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest niezasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Interes prawny zachodzi wówczas, gdy sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów. Interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. istnieje wówczas, gdy zachodzi stan niepewności, co do istnienia stosunku prawnego lub prawa, a wynik postępowania doprowadzi do usunięcia niejasności i wątpliwości w tym zakresie i zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór już istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości.

Podnieść należy, że w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego nie ma wątpliwości co do tego, że pracownik może mieć interes prawny w domaganiu się ustalenia istnienia stosunku pracy, jeżeli istnieje stan niepewności co do jego sytuacji prawnej (np. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2009 r., II PK 1/09, wyrok SN z dnia 29 marca 2001 r., I PKN 333/00). Ustalenie stosunku pracy warunkuje prawo do niektórych bieżących i przyszłych świadczeń z ubezpieczeń społecznych i innych stosunków pracy, a także rzutuje na ich wysokość. W sporze o istnienie stosunku pracy, żądanie jego ustalenia zawsze stanowi o żywotnym prawie (interesie) powoda pracownika nie tylko aktualnym, lecz i przyszłym, nie tylko w sferze zatrudnienia, lecz i ubezpieczenia społecznego (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2009 r., II PK 156/09; LEX nr 577459).

Nie zasługuje, zatem na podzielenie argumentacja pozwanego przedstawiona w odpowiedzi na pozew, albowiem nie można przyjąć, że powód nie miał interesu prawnego w żądaniu ustalenia istnienia stosunku pracy. Powód miał interes prawny w wystąpieniu z żądaniem ustalenia istnienia stosunku pracy niemniej jednak jego powództwo podlega oddaleniu; nie ze względu na brak interesu prawnego, lecz z tej przyczyny, iż jest niezasadne.

Zgodnie z art. 22§1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i po jego kierownictwie oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Z kolei art.22 § 1¹ k.p. stanowi, że zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na treść zawartej przez strony umowy.

W ocenie Sądu - w świetle materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie - nie można przyjąć, aby między pozwanym i powodem doszło do nawiązania stosunku pracy w rozumieniu art. 22§1 k.p.

W świetle zeznań samego pozwanego oraz świadka M. C. (2) wykluczyć należy, aby pozwanemu przysługiwał status pracodawcy w rozumieniu art. 3 k.p. Pozwany nie zatrudniał pracowników; nie składał żadnych oświadczeń woli nakierowanych na nawiązanie stosunku pracy zaś jego rola przy nawiązaniu stosunku pracy sprowadzała się wyłącznie do poszukiwania osób chętnych do podjęcia pracy i przedstawienia warunków oferowanych przez francuską spółkę.

Nie ulega natomiast wątpliwości, że status pracodawcy przysługiwał francuskiej spółce, albowiem relacje obu stron niniejszego procesu, co do tej okoliczności są w istocie rzeczy niesporne. Zarówno z zeznań powoda jak i pozwanego wynika, bowiem, że powód w okresie objętym żądaniem pozwu świadczył pracę na rzecz owej francuskiej spółki, tyle tylko, że bez umowy o pracę zawartej w formie pisemnej. Zważyć zaś należy, że jedną z konstytutywnych cech stosunku pracy jest świadczenie zleconej pracy na rzecz określonego podmiotu, którym to podmiotem, w realiach niniejszej sprawy, nie był pozwany, lecz francuska spółka. To ten podmiot odnosił ekonomiczną korzyść z pracy powoda, albowiem powód pracował przy realizacji inwestycji zleconej tej spółce; nie zaś pozwanemu. Nie ulega również wątpliwości, że po stronie owej spółki istniała gotowość do sformalizowania zatrudnienia powoda przez zawarcie pisemnej umowy o pracę, czego dowodzi treść dokumentu z dnia 18 kwietnia 2017r. Zeznania powoda podważające zarówno treść owego dokumentu jak i zeznania samego pozwanego, nie zasługują na wiarę, albowiem są sprzeczne z zeznaniami świadka M. C. (2). Relacja tego świadka w pełni potwierdza natomiast zeznania pozwanego odnośnie jego roli w nawiązaniu stosunku między pracownikami z Polski oraz francuską spółką. Z zeznań tych dwóch osób wynika, zatem że rola pozwanego przy nawiązaniu stosunku pracy sprowadzała się do pośrednictwa między potencjalnymi pracownikami oraz pracodawcą natomiast prawnym i faktycznym pracodawcą tych osób był inny podmiot. Brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania prawdziwości tych relacji, które są zgodne i konsekwentne, a nadto znajdują potwierdzenie w treści dokumentu z dnia 18 kwietnia 2017r. Powód nie wykazał również przyczyn, dla których w sprawach związanych z nawiązaniem stosunku pracy, miał być traktowany inaczej niż świadek M. C. (2). Zważyć zaś należy, że zarówno ten świadek jak i powód trafili do pracy we Francji, w takich samych okolicznościach i w tym samym czasie, a nadto byli zatrudnieni w tym samym miejscu, albowiem świadczyli pracę w tej samej ekipie. Sytuacja tych dwóch osób była identyczna i skoro świadek M. C. (2) został oficjalnie zatrudniony przez francuską spółkę, to nie można przyjąć, aby wobec powoda zostały podjęte inne decyzje, tym bardziej, że wolę sformalizowania jego zatrudnienia, potwierdza treść dokumentu z dnia 18 kwietnia 2017r.

Nie można natomiast nie zauważyć, że o ile powód był zainteresowany w otrzymywaniu wynagrodzenia za pracę, o tyle nie był zainteresowany w sformalizowaniu swojego zatrudnienia ze względu na toczące się postępowanie egzekucyjne w sprawie o alimenty tudzież konflikt z matką swojego dziecka. W tym kontekście wiarygodnie brzmią zarówno zeznania pozwanego jak i zeznania świadka M. C. (2), którzy wskazali na te właśnie okoliczności jako przyczyny zaniechania sformalizowania zatrudnienia powoda. Taka sytuacja, w jakiej ówczesnie znajdował się powód, wyjaśnia również znaczenie jego stwierdzenia, które padło przy jego przesłuchaniu w charakterze strony, że „nie zależało mu na umowie o pracę.” Z punktu widzenia powoda sformalizowanie zatrudnienia i przekazywanie wynagrodzenia za pracę na rachunek bankowy byłoby dla niego niekorzystne, albowiem umożliwiłoby skuteczną egzekucję komorniczą alimentów. Powód niewątpliwie był tego świadomy skoro przecie z jego zeznań wynika, że był obciążony alimentami od 2011r. zaś egzekucja komornicza była skuteczna w zależności od tego czy pracował czy nie. Jest oczywistym, że w sytuacji powoda korzystniejszym rozwiązaniem było kontynuowanie zatrudnienia bez formalnej umowy o pracę i otrzymanie wynagrodzenia za pracę w gotówce, do czego ostatecznie przecie doszło.

O nawiązaniu stosunku pracy między powodem oraz pozwanym nie świadczy również okoliczność, że pozwany kierował i nadzorował pracę powoda oraz wydawał mu polecenia. Nawet gdyby przyjąć, że takie sytuacje rzeczywiście miały miejsce, to przecie jest zupełnie normalne i naturalne, ze względu na stanowisko zajmowane przez powoda w strukturze francuskiej spółki. Skoro do zadań pozwanego należało pełnienie funkcji kierownika budowy i koordynacja zadań pracowników na poszczególnych inwestycjach, to jest zupełnie normalnym, że wydawał polecenia powodowi, albowiem był po prostu jego przełożonym.

W ocenie Sądu zeznania powoda nie mogą zostać uznane za wiarygodne, albowiem są niespójne i wzajemnie sprzeczne. Ta niespójność i sprzeczność pojawia się już w treści samego pozwu, albowiem powód domaga się ustalenia istnienia stosunku pracy w okresie do 10 września 2016r. do 4 października 2016r., podczas gdy w uzasadnieniu pozwu wskazuje, że ustna umowa o pracę została zawarta w dniu 11 września 2016r. zaś przystąpił do wykonywania pracy w dniu 12 września 2016r. Nie ma zatem żadnej spójności między treścią żądania oraz uzasadnieniem pozwu jeżeli chodzi o okres wskazany jako okres istnienia stosunku pracy. Wskazać również należy, że o ile w uzasadnieniu pozwu, powód akcentuje, że był zainteresowany zawarciem umowy o pracę, o tyle przecie temu stwierdzeniu w swoich

zeznaniach, albowiem podnosi, że „nie zależało mu na umowie o pracę”. W istocie rzeczy zarówno uzasadnienie pozwu jak i zeznania powoda w części dotyczącej nawiązania stosunku pracy i realizacji tego stosunku pracy, składają się z przytoczenia treści przepisów i fragmentów komentarzy do art. 22§1 k.p., bez odniesienia do konkretnych okoliczności faktycznych przedmiotowej sprawy. Powód nie udowodnił natomiast, aby pozwany był jego pracodawcą, albowiem żaden z podniesionych przez niego argumentów i żadna ze wskazanych okoliczności, nie dowodzi istnienia między stronami stosunku prawnego odpowiadającego cechom stosunku pracy określonym w art. 22§1k.p. Zasadniczy i koronny argument podnoszony przez powoda i mający w jego zamierzeniu dowodzić jego racji, a mianowicie podleganie kierownictwu pozwanego w procesie świadczenia pracy, nie jest wystarczający do ustalenia istnienia stosunku pracy, albowiem wydawanie przez pozwanego poleceń powodowi jest naturalną konsekwencją bycia jego przełożonym i wykonywania przez pozwanego jego własnych obowiązków polegających na koordynacji prac i zadań pracowników na poszczególnych budowach prowadzonych przez francuską spółkę. Wydawanie poleceń, kierowanie pracą, udzielanie wskazówek czy kontrolowanie rezultatów pracy nie jest równoznaczne i nie zawsze wynika z legitymowania się statusem pracodawcy w rozumieniu art. 3 k.p. Prawo wydawania poleceń, zgodnie z art. 100§1 k.p., przysługuje bowiem nie tylko pracodawcy, lecz również przełożonemu i sama tylko okoliczność, że pozwany wykonywał wobec powoda uprawnienia przełożonego nie dowodzi, że był również jego pracodawcą, tym bardziej, że materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie, wyklucza przyjęcie takiego wniosku.

W tym zaś stanie rzeczy i mając na względzie powyższe Sąd oddalił powództwo jako niezasadne, o czym orzekł w pkt. I sentencji wyroku na podstawie art. 189 k.k.

Z kolei w pkt. II sentencji wyroku Sąd odstąpił od obciążenia pozwanego kosztami procesu za I instancję, o czym orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.

Natomiast w pkt. III sentencji wyroku Sąd zasądził od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Sandomierzu na rzecz pełnomocnika z urzędu adw. A. B. kwotę 110,70 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi przez adwokata ustanowionego z urzędu, o czym orzekł na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982r. Prawo o adwokaturze (t.j. Dz.U.2017.2368) w zw. z § 15 ust. 1 pkt. 1 w zw. z §4 ust. 3 w zw. z §5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016.1714)

Sędzia:

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w kontrolce uzasadnień sędziego.
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.